

Risk Topics:

De Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) in het licht van uw D&O-verzekering

Mei 2021

Per 1 juli 2021 treedt de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) in werking. De wet neemt een aantal belangrijke veranderingen met zich mee ten aanzien van bestuurders van stichtingen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen. Als toonaangevende verzekeraar op het gebied van bestuurdersaansprakelijkheidsverzekeringen verzekeren wij ook zeker bestuurders en toezichthouders van dit type rechtspersonen. In dit RiskTopic bieden wij een overzicht van belangrijke wijzigingen, aandachtspunten en mogelijke gevolgen voor de dekking onder onze D&O-verzekering.

1. De WBTR brengt een aantal veranderingen mee op het gebied van de aansprakelijkheid van bestuurders en toezichthouders;

Aansprakelijkheid van bestuurders en toezichthouders bij faillissement

Iedere bestuurder (of toezichthouder) is tegenover de boedel hoofdelijk aansprakelijk in geval van faillissement als sprake is van onbehoorlijk bestuur (de norm: geen redelijk handelend bestuurder zou onder dezelfde omstandigheden op dezelfde wijze hebben gehandeld als de aangesproken bestuurder).

Let op! Deze vorm van aansprakelijkheid bestond al voor NV's, BV's en commerciële stichtingen en verenigingen (zij die zijn onderworpen aan vennootschapsbelasting). Nieuw is dat bestuurders van alle stichtingen en verenigingen persoonlijk aansprakelijk kunnen worden gesteld, ook zij die hun taak vrijwillig uitvoeren. Geen zorgen, ook deze persoonlijke aansprakelijkheid is gedekt onder onze polis.

Wettelijk bewijsvermoeden

Ontbreekt een deugdelijke administratie en/of is de jaarrekening van de rechtspersoon niet of niet tijdig opgemaakt en openbaar gemaakt, dan wordt dwingend aangenomen dat sprake is van onbehoorlijk bestuur én wordt vermoed dat dit een belangrijke oorzaak van het faillissement is.

Let op! Het bewijsvermoeden bestaat alleen ten aanzien van bestuurders en toezichthouders van stichtingen en verenigingen die wettelijk verplicht zijn om een jaarrekening op te stellen (ook wanneer zij niet zijn onderworpen aan vennootschapsbelasting). In de praktijk zullen vooral bestuurders van semipublieke instellingen zoals zorg- en onderwijsinstellingen een hoger aansprakelijkheidsrisico lopen. Dit heeft geen invloed op de dekking onder onze polis.

Onjuiste voorstelling van zaken

Een nieuwe aansprakelijkheidsgrondslag voor bestuurders van stichtingen en verenigingen die onderworpen zijn aan vennootschapsbelasting of een verplichting hebben tot opstellen van een jaarrekening. Is sprake van een misleidende voorstelling van zaken in de jaarrekening, het bestuursverslag of de tussentijdse cijfers dan is men daarvoor tegenover derden aansprakelijk.

Let op! Mogelijk bestaat geen dekking onder de polis, als sprake is van onrechtmatige bevoordeling of frauduleus handelen. Overigens geldt dit niet voor de kosten van verweer tot het moment waarop gerechtelijk vast komt te staan dat sprake is van onrechtmatige bevoordeling.

2. De invoering van de WBTR zal er ook toe leiden dat stichtingen en verenigingen een aantal statutaire wijzigingen zullen moeten maken;

Tegenstrijdig belang

Bestuurders en toezichthouders mogen niet langer meestemmen over onderwerpen waarbij hij of zij een persoonlijk belang (direct of indirect) heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de rechtspersoon.

Let op! Zijn de statuten strijdig met de WBTR, dan zijn deze vanaf 1 juli 2021 nietig. Wijziging is niet verplicht, maar wel wordt aangeraden dergelijke bepalingen aan te passen, op strijdige bepalingen kan geen beroep meer worden gedaan. Bovendien moeten de gewijzigde statuten overlegd worden aan uw verzekeringsmakelaar.

Belet en ontstentenis

Indien de statuten geen belet- en ontstentenisregeling bevatten, dan moet zo een regeling alsnog worden opgenomen bij de eerstvolgende wijziging van de statuten. Een dergelijke regeling bepaalt wat er moet gebeuren als een bestuurder tijdelijk of permanent afwezig is en daardoor zijn taak niet kan vervullen, denk bijvoorbeeld aan een continuïteitscommissie.

Let op! Belangrijk is dat het vervangend bestuur dat bestuursdaden verricht wordt gelijkgesteld met de bestuurder en zijn aansprakelijkheden. Ook deze tijdelijke bestuurders vallen onder de bescherming van onze polis.

Meervoudig stemrecht beperkt

Bestuurders mogen nooit meer stemmen uitbrengen dan andere bestuurders en commissarissen tezamen. De eerstvolgende statutenwijziging na 1 juli 2021 moet voorzien in een regeling die voldoet aan deze eis van de WBTR.

Let op! Is in de statuten een regeling opgenomen die strijdig is met de WBTR dan geldt dat deze 5 jaar na inwerktreding voor nietig wordt gehouden en daarop geen beroep meer kan worden gedaan. Hoewel deze bepaling geen directe gevolgen heeft voor dekking onder de polis zijn situaties te bedenken waarin sprake is van misbruik van een oude stemrechtbepaling, is sprake van onrechtmatig of oneerlijke bevoordeling dan zijn alleen de kosten van verweer gedekt.

3. Tot slot brengt de WBTR een aantal wijzigingen ten aanzien van de positie en aansprakelijkheid van toezichthouders van stichtingen en verenigingen;

Verankering toezichthoudend orgaan

De WBTR geeft stichtingen en verenigingen een wettelijke grondslag voor het opzetten van een toezichthoudend orgaan (raad van commissarissen of raad van toezicht). Van die mogelijkheid werd in de praktijk al gebruik gemaakt, maar de regeling biedt nieuwe regels. Stelt een stichting of vereniging een raad van commissarissen in, dan is de regeling uit artikel 2:9 BW, de interne aansprakelijkheid jegens de rechtspersoon, rechtstreeks van toepassing. In de rechtspraak is deze aansprakelijkheid al aangenomen, maar de WBTR legt deze regel nu vast.

Let op! De Zurich-polis komt tegemoet aan de nieuwe wettelijke positie van toezichthouders en commissarissen. Bovenop het verzekerd bedrag reserveren wij tot 20% voor aanspraken en kosten van verweer tegen commissarissen.

Hoofdelijke aansprakelijkheid voor toezichthouders

Nieuw is, de hoofdelijke aansprakelijkheid voor alle toezichthouders, wat betekent dat een bestuurder niet alleen aansprakelijk is voor zijn eigen handelen maar ook voor dat van zijn collega's, tenzij hij zich kan disculperen. Dit is een nieuw aansprakelijkheidsrisico.

Let op! Hoewel al sectorspecifieke wetgeving bestond, leidt dit voor bestuurders in de zorg of het onderwijs tot een hoger risico. Hier is van belang dat de Zurich-polis een extra limiet voor commissarissen en toezichthouders reserveert en dat onderlinge aanspraken niet van dekking zijn uitgesloten.

De invoering van de WBTR leidt tot belangrijke wijzigingen voor bestuurders en toezichthouders van stichtingen en verenigingen. Nog kort op een rij:

- Uitbreiding aansprakelijkheid bij faillissement naar bestuurders en/of toezichthouders van niet-commerciële stichtingen en verenigingen, ook vrijwilligers.
- Statuten dienen te worden gewijzigd: geen facilitering van een tegenstrijdig belang, meervoudig stemrecht beperkt, belet- en ontstentenisregeling.
- Wettelijke verankering van aansprakelijkheid van commissarissen, hier geldt een collectieve aansprakelijkheid van alle toezichthouders.

Risico's beperken en voorkomen

De WBTR is erop gericht om de kwaliteit van bestuur en toezicht bij verenigingen te verbeteren. Om aansprakelijkheidsrisico's te beperken en/of te voorkomen is het van belang dat u als een 'goed bestuurder' te werk gaat, net als uiteraard uw collega-bestuurders. Het spreekt voor zich, maar handel altijd in het belang van de rechtspersoon. Zorg ervoor dat de financiën controleerbaar zijn en op orde zijn, leg functies op een heldere wijze vast en schrijf eenduidig op hoe besluiten worden gemaakt. Misschien wel het belangrijkste: zorg voor tijdige en transparante communicatie met collega's en achterban.

Waarom Zurich?

De bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering van Zurich biedt de meest uitgebreide dekking in de markt en het moet dan ook fijn zijn om te weten dat deze geheel voldoet aan deze nieuwe wetgeving. Zo zijn uw organisatie en uw privévermogen optimaal beschermd!

- Tot 50% boven de verzekerde som voor verweerskosten;
- Tot 20% boven de verzekerde som ten behoeve van commissarissen en toezichthouders;
- Onderlinge aanspraken tussen bestuurders zijn niet uitgesloten;
- Administratiefrechtelijke boetes meeverzekerd;
- WBTR-proof;
- Geen beperkingen op advocaatkeuze.

Vragen

Heeft u vragen of wilt u meer weten over de WBTR dan verwijzen wij u graag naar Dirkzwager, onze advocaat-partner op dit gebied, via diverse WBTR-publicaties op www.dirkzwager.nl. Uiteraard staan onze experts u ook graag te woord:

Bart Schalker

bart.schalker@zurich.com

06 22 38 45 21

Nicole Lansbergen

nicole.lansbergen@zurich.com

070 418 41 17

Zurich Insurance plc, Netherlands branch
Prinses Margrietplantsoen 65,
2595 BR DEN HAAG
www.zurich.nl

Company registered legal persons: 0882.245.682 - Insurance company
admitted by the FSMA under number 2079.

Zurich Insurance plc is a public limited company, registered in Ireland under no.
13460 and regulated by the Irish Financial Regulator. Registered office: Zurich
House, Ballsbridge Park, Dublin 4, Ireland.